

Különbözetben alapuló ügyletek (CFD-k)

Kulcsfontosságú üzenetek

- *A CFD-k összetett termékek, amelyek nem minden befektető számára alkalmasak.*
- *Ne fektessen be olyan pénzt, amelynek az elvesztését nem engedheti meg magának. A kezdeti/eredetileg befektetett összegnél akár sokkal többet is veszíthet.*
- *Csak akkor mérlegelje a CFD-kereskedést, ha:*
  - *kiterjedt tapasztalatokkal rendelkezik a volatilis piacokon folytatott kereskedés területén;*
  - *teljes mértékben ismeri ezek működését, beleértve az összes kapcsolódó kockázatot és költséget;*
  - *tisztában van azzal, hogy minél nagyobb a tőkeáttétel, annál nagyobb a kockázat;*
  - *tudomásul veszi, hogy pozícióját lezárhatják, függetlenül attól, hogy Ön egyetért-e a szolgáltatónak a pozíció lezárására vonatkozó döntésével;*
  - *elegendő ideje van arra, hogy aktívan kezelje befektetését.*

Miért adjuk ki ezt a figyelmeztetést?

A pénzügyi válság tartós hatásaként még szerény hozamot is nehéz elérni a különböző típusú befektetésekkel. A hozam növelésére törekedve sok befektető mérlegeli az olyan összetett termékekbe – például különbözetben alapuló ügyletekbe (contract for difference; CFD) – való befektetést, amelyek lehetőséget kínálnak a tőkeáttételes kereskedésre.

Annak ellenére, hogy a CFD-k csak a szakmai ügyfelek vagy a terméket ismerő, nagy tapasztalattal rendelkező lakossági befektetők számára alkalmasak, a CFD-keket tapasztalatlan lakossági ügyfelek számára is hirdetik. Előfordulhat, hogy a lehetséges

nyereséget úgy reklámozzák, hogy nem fejtik ki teljes mértékben, vagy nem emelik ki kellőképpen a termékhez kapcsolódó kockázatokat.

A CFD-szolgáltatók felkínálhatnak „ingyenes kezdőtőkét”, ajándékokat, kedvezményes díjakat vagy ingyenes kereskedési tanfolyamokat, hogy új ügyfélként megnyerjék Önt. Előbbiek gyakran csak értékesítési trükkként szolgálnak arra, hogy rávegyék Önt a CFD-kkel való kereskedésre. Ne felejtse el azt sem, hogy a CFD-keket esetenként felügyeleti tevékenységi engedéllyel nem rendelkező és a vonatkozó jogszabályokat be nem tartó társaságok hirdetik.

A CFD-k adásvételét általában – és különösen, ha az adásvételre az interneten kerül sor – nem kíséri befektetési tanácsadás. Ez azt jelenti, hogy Ön mint a lakossági befektető felelős a saját befektetési döntéseiért. A tevékenységi engedéllyel rendelkező és a vonatkozó jogszabályokat betartó CFD-szolgáltatók kötelesek először ellenőrizni, hogy a CFD-kereskedés megfelelő-e Önnek, és hogy Ön tisztában van-e az ehhez kapcsolódó kockázatokkal. Nem minden CFD-szolgáltató jár el ennek megfelelően.

A CFD-k összetett termékek, amelyekkel általában spekulatív célból kereskednek. Megértésük különösen nagy nehézséget okozhat.

Mi a CFD?

A CFD a „vevő” és az „eladó” közötti megállapodás, amely a mögöttes eszköz (részvények, devizák, áruk, indexek stb.) aktuális ára és a szerződés lezárásakor fennálló ára közötti különbséget kicserélésére vonatkozik.

A CFD-k tőkeáttételes termékek. Piaci kitettséget eredményeznek, miközben Önnek az ügylet teljes értékének kis százalékát kitevő fedezetet kell csak letennie („letét”). Lehetővé teszik a befektetők számára, hogy kihasználják a mögöttes eszközök árának emelkedését (vételi [long] pozíció nyitásával) vagy csökkenését (eladási [short] pozíció nyitásával).

A szerződés lezárásakor Ön megkapja vagy kifizeti a CFD és/vagy a mögöttes eszköz(ök) záraskori értéke és nyitáskori értéke közötti különbséget. Ha a különbség pozitív, a CFD-szolgáltató fizet Önnek, ha viszont a különbség negatív, Ön fizet a CFD-szolgáltatónak.

A CFD-k ugyan nagyon hasonlóknak tűnhetnek a hagyományos befektetésekhez, például a részvényekhez, mégis sokban különböznek azoktól, mivel a CFD mögöttes eszközét Ön ténylegesen soha nem vásárolja meg, és az soha nem kerül az Ön tulajdonába.

Példa a CFD működésére

Az Ön megítélése szerint egy tőzsdén jegyzett részvény (A. részvény) alulértékelt, és árfolyama emelkedni fog. Úgy dönt, hogy 4.000 db A. részvényre szóló CFD-t vásárol 10 EUR/CFD árfolyamon. Az Ön pozíciója így 40.000 EUR (4.000 x 10 EUR). Ön ténylegesen nem fizet ki 40.000 EUR-t: az Ön által kifizetett összeg a CFD-szolgáltató által kért fedezettől függ. Ha például a CFD-szolgáltató 5%-os fedezetet kér Öntől, akkor az Ön minimális induló befizetése 2.000 EUR (40.000 EUR x 5%). Az ezen induló befektetésen elért hozam attól függ, hogy A. részvényt milyen árfolyamon kereskednek, amikor Ön a pozíció lezárása mellett dönt (azaz amikor eladja a CFD-t).

A. részvény árfolya	A. részvény	A befektető nyeresége/vesztesége	A befektető hozama
7.5€	-25%	-10000€	-500%
9.0€	-10%	-4000€	-200%
9.5€	-5%	-2000€	-100%
9.9€	-1%	-400€	-20%
10.0€	0%	0€	0%
10.1€	1%	400€	20%
10.5€	5%	2000€	100%

Ha az A. részvény árfolyama 5%-kal csökken (10 EUR-ról 9,5 EUR-ra), a tőkeáttétel pedig 20-szoros, Ön az eredetileg befizetett fedezet teljes összegét elveszíti (-100%), vagyis 2000 EUR-t veszít. Ha az A. részvény árfolyama 10%-kal csökken (10 EUR-ról 9 EUR-ra), a tőkeáttétel pedig 20, akkor Ön elveszíti a 2000 EUR összegű induló befizetését és a CFD-szolgáltató további 2000 EUR-t fog Öntől kérni (pótfedezet elhelyezésére történő felszólítás), ha Ön a szerződést nyitva kívánja tartani.

Ez azt jelenti, hogy az Ön veszteségei meghaladhatják az eredetileg befizetett fedezet összegét.

Költségek

A nyereségeken és veszteségeken túlmenően a CFD-kkel való ügyletekhez különböző típusú költségek is kapcsolódnak. A költségek hatással vannak a tényleges hozamra. Költségként jelennek meg például a CFD-szolgáltatók által felszámított jutalékok. Tartsa szem előtt, hogy míg egyes CFD-szolgáltatók általános jutalékot számítanak fel, mások minden egyes művelet (vagyis a pozíció megnyitása és lezárása) után felszámítanak jutalékot.

A CFD-kereskedéssel összefüggő költségek közé tartozhatnak még a vételi és eladási ár közötti különbségek (*bid-offer spread*), a napon belüli és napon túli (*overnight*) finanszírozási költségek, a számlakezelési díjak és adók (az Ön, illetve a CFD-szolgáltató működési helyének megfelelő jogrendszerrel függően). E költségek kiszámítása bonyolult lehet, és meghaladhatja az ügyletből származó bruttó nyereséget.

Melyek a CFD-befektetés fő kockázatai?

A CFD-k, különösen nagy tőkeáttétel esetén, nagyon nagy kockázattal járnak (minél nagyobb a CFD tőkeáttétele, annál kockázatosabb). Ezek nem szabványosított termékek. A különböző CFD-szolgáltatók saját maguk határozzák meg a feltételeket és a költségeket. Ezért általánosságban elmondható, hogy ezek a termékek nem alkalmasak a legtöbb lakossági befektető számára.

Csak akkor mérlegelje a CFD-kereskedést, ha spekulálni kíván nagyon rövid távon, vagy ha valamilyen meglévő portfóliójában fennálló kitettséget kívánja fedezni, és ha kiterjedt tapasztalatokat szerzett a kereskedés területén, különösen volatilis piacokon, és megengedheti magának a veszteségeket.

Az idő nem Önnek dolgozik

A CFD-k esetében nem alkalmazható a „vásárolj meg és tartsd” stratégia, mivel rövid időtávon (percek/órák/napok alatt) is állandó nyomon követést igényelnek. Ha csak egy napon túl is

fenntartja a befektetését, nagyobb kockázatnak és további költségeknek teszi ki magát.

Az értéktőzsdék és más pénzügyi piacok volatilitásából és a befektetés nagy tőkeáttételéből adódóan befektetési pozíciója nagyon gyorsan változhat. A kockázati kitettség kezeléséhez vagy a pótfedezet biztosításához azonnali intézkedésre lehet szükség.

Emiatt ha nincs ideje arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse befektetését, akkor nem szabad CFD-kkel kereskednie.

Likviditási kockázat

A likviditási kockázat a kereskedés lehetőségét érinti. Annak a kockázatát jelenti, hogy a CFD-vel vagy a mögöttes eszközzel nem lehet abban az időpontban kereskedni, amikor Ön szeretne (veszteség megelőzése vagy nyereségszerzés céljából).

Ezen túlmenően azt a fedezetet, amelyet Önnek letétként a CFD-szolgáltatónál kell tartania, az Ön által tartott CFD-k mögöttes eszközeinek értékében beálló változásoknak megfelelően naponta újraszámítják. Ha ez az újraszámítás (átértékelés) az érték csökkenését eredményezi az előző napi értékeléshez képest, Öntől megkövetelik, hogy a fedezeti pozíció helyreállítása és a veszteség fedezése érdekében azonnal készpénzt fizessen be a CFD-szolgáltatónak. Ha nem tudja teljesíteni a befizetést, a CFD-szolgáltató lezárhatja pozícióját, függetlenül attól, hogy Ön egyetért-e ezzel az intézkedéssel. Önnek viselnie kell a veszteséget, még akkor is, ha a mögöttes eszköz árfolyama a későbbiekben helyreáll. Léteznek olyan CFD-szolgáltatók, amelyek az Ön összes CFD-pozícióját megszüntetik, ha Ön nem rendelkezik a megkövetelt fedezettel, akkor is, ha a pozíciók valamelyike az adott pillanatban nyereséget mutat az Ön javára.

Pozíciója fenntartása érdekében, előfordulhat, hogy bele kell egyeznie abba, hogy CFD-szolgáltatója saját belátása szerint további kifizetéseket vonjon le (rendszerint az Ön hitelkártyájáról), ha erre a pótfedezet elhelyezésére történő felszólítások teljesítéséhez szükség van. A gyorsan mozgó, volatilis piacokon könnyen előfordulhat, hogy hitelkártyáján így nagy tartozás halmozódik fel.

Tőkeáttételi kockázat

A tőkeáttételes kereskedés felnagyítja a lehetséges nyereségeket; ugyanakkor a veszteségeket is.

Minél kisebb a fedezetigény, annál nagyobb a lehetséges veszteségek kockázata, ha a piac az Ön számára kedvezőtlen irányba mozdul el. A megkövetelt fedezet időnként akár mindössze 0,5% is lehet. Tartsa szem előtt, hogy ha fedezet felhasználásával kereskedik, veszteségei meghaladhatják az eredeti befizetését, és lehetséges, hogy sokkal több pénzt veszít, mint amennyit eredetileg befektetett.

Veszteségkorlátozó (stop loss) megbízások

A veszteségek korlátozása érdekében sok CFD-szolgáltató felkínálja a veszteségkorlátozó megbízás választásának lehetőségét. Ennek révén az Ön által előzetesen meghatározott limitár elérésekor pozícióját automatikusan lezárják. Léteznek olyan körülmények, amelyek között a veszteségkorlátozó megbízás hatástalan – például gyors árváltozások vagy a piac zárva tartása esetén. A veszteségkorlátozó megbízások nem mindig képesek megvédeni Önt a veszteségektől.

Végrehajtási kockázat

A végrehajtási kockázat abból ered, hogy az ügyletek végrehajtására nem feltétlenül kerül azonnal sor. Például időbeli eltérés van a megbízás Ön által történő leadása és annak végrehajtása között. Előfordulhat, hogy ebben az időszakban a piac máris kedvezőtlen irányba mozdult el. Vagyis az Ön

megbízását nem tudják végrehajtani azon az áron, amelyre Ön számított.

Egyes CFD-szolgáltatók megengedik, hogy Ön akkor is kereskedjen, amikor a piac zárva tart. Tisztában kell lennie azzal, hogy ezeknek az ügyleteknek az árai nagymértékben eltérhetnek a mögöttes eszköz záraskori árfolyamától. A különbség sok esetben nagyobb lehet, mint a piac nyitva tartása alatt.

Partnerkockázat

A partnerkockázat annak kockázata, hogy a CFD-t kibocsátó szolgáltató (vagyis az Ön partnere) fizetéképtelenné válik, és nem képes eleget tenni pénzügyi kötelezettségeinek. Ha az Ön pénzeszközei nem kerülnek megfelelően elkülönítésre a CFD-szolgáltató pénzeszközeitől, és a CFD-szolgáltató pénzügyi nehézségekkel kerül szembe, fennáll annak a kockázata, hogy Ön nem kapja vissza az Önnel járó pénzt.

Mit tehet, hogy védje magát?

A kereskedési döntés meghozatala előtt gondosan olvassa el a CFD-szolgáltatóval kötendő megállapodást vagy szerződést.

Meg kell bizonyosodnia arról, hogy legalább a következőkkel tisztában van:

- a CFD-szolgáltatóval bonyolított CFD-kereskedés költségei;
- a CFD-szolgáltató közzé fogja-e tenni az Ön ügyleteire megállapított letéti követelményt;
- a CFD-szolgáltató hogyan határozza meg a CFD-k árait;

- mi történik, ha Ön napon túl fenntartja a pozícióját;
- a CFD-szolgáltató megváltoztathatja vagy jegyezhet-e új árat, miután Ön leadta megbízását;
- a CFD-szolgáltató akkor is végrehajtja-e az Ön megbízásait, ha a mögöttes piac zárva tart;
- létezik-e valamilyen befektető- vagy betétvédelmi rendszer a partnerrel vagy az ügyfél eszközeivel kapcsolatos problémák esetére.

Ha nincs tisztában azzal, hogy mit ajánlanak Önnek, ne kereskedjen.

További információk

Mindig ellenőrizze, hogy a CFD-szolgáltató engedéllyel rendelkezik-e arra, hogy az Ön országában befektetési tevékenységet folytasson. Ezt a CFD-szolgáltató nemzeti szabályozó hatóságának honlapján teheti meg.

A nemzeti szabályozó hatóságok listája és honlapjuk címe megtalálható a következő helyeken:

- az ESMA honlapján a <http://www.esma.europa.eu/investor-corner> címen
- az EBA honlapján a <http://www.eba.europa.eu/Publications/Consumer-Protection-Issues.aspx> címen